

Federalizm ve Merkeziyetsizlik Nedir?

Çalışma Kağıdı

Federalizm, merkezi hükümet ile alt birimler (eyaletler, bölgeler) arasında yetkinin anayasal olarak paylaşıldığı bir devlet yapısıdır; merkeziyetsizlik ise yetkinin büyük ölçüde merkezi hükümette toplandığı, yerel yönetimlerin ise daha sınırlı ve devredilmiş yetkilere sahip olduğu bir yapıdır.

Sorular

- Aşağıdakilerden hangisi federal bir devletin temel özelliklerinden biridir?
 - A) Tüm yetkinin tek bir merkezi hükümette toplanması
 - B) Bölgesel yönetimlerin kendi anayasalarına sahip olabilmesi
 - C) Yerel yönetimlerin yetkilerinin merkezi hükümet tarafından tamamen belirlenmesi
 - D) Alt birimlerin anayasal güvenceye sahip olmaması
- Merkeziyetsizlik ilkesine göre, yerel yönetimlerin yetkileri genellikle nasıl tanımlanır?
 - A) Anayasa tarafından doğrudan güvence altına alınmıştır.
 - B) Merkezi hükümet tarafından devredilmiş ve geri alınabilir niteliktedir.
 - C) Federal devletlerdeki kadar geniştir.
 - D) Tamamen bağımsızdır.
- Federalizm ve merkeziyetsizlik arasındaki temel ayrım hangi noktada yoğunlaşır?
 - A) Devlet başkanının seçilme şekli
 - B) Dış politika belirleme yetkisi
 - C) Yetkinin dağılımı ve paylaşımı
 - D) Yargı sisteminin yapısı
- Federal bir devlet yapısına örnek olarak hangi ülkeler verilebilir?
- Merkeziyetçi bir devlet yapısına örnek olarak hangi ülkeler verilebilir?
- Federalizm ve merkeziyetsizlik arasındaki temel farklar nelerdir?
- Tanımla: Federalizm Nedir?
- Tanımla: Merkeziyetsizlik Nedir?
- Tanımla: Federalizmde Yetkinin Kaynağı Nedir?

Cevap Anahtarı

1. B) Bölgesel yönetimlerin kendi anayasalarına sahip olabilmesi — Federal devletlerde bölgeler/eyaletler anayasal olarak belirli bir özerkliğe ve kendi anayasalarına sahip olabilirler.
2. B) Merkezi hükümet tarafından devredilmiş ve geri alınabilir niteliktedir. — Merkeziyetçi sistemlerde yerel yönetimlerin yetkileri, merkezi otoritenin belirleyiciliğinde ve onun tarafından devredilen görevlerle sınırlıdır.
3. C) Yetkinin dağılımı ve paylaşımı — Federalizm, yetkinin hem merkez hem de alt birimler arasında paylaşıldığı bir yapı iken, merkeziyetsizlikte yetki büyük ölçüde merkezdedir. Bu, temel ayırım noktasıdır.
4. ABD, Almanya, Kanada, İsviçre gibi ülkeler federal devlet yapısına örnektir. Bu ülkelerde eyaletlerin veya kantonların kendi anayasaları, yasama organları ve önemli ölçüde özerk yönetimleri bulunur.
5. Fransa, Birleşik Krallık (tamamen olmasa da tarihsel olarak güçlü merkeziyetçi eğilimleri vardır) ve Türkiye gibi ülkeler merkeziyetçi devlet yapısına örnek gösterilebilir. Bu ülkelerde yerel yönetimlerin yetkileri genellikle merkezi hükümet tarafından belirlenir ve devredilir.
6. Temel fark, yetkinin paylaşımı ve kaynağıdır. Federalizmde yetki anayasal olarak hem merkezi hem de alt birimler arasında paylaşılmıştır ve alt birimler yetkilerini doğrudan anayasadan alırlar. Merkeziyetsizlikte ise yetki öncelikle merkezdedir ve yerel yönetimlere verilen yetkiler merkez tarafından devredilmiş ve geri alınabilir niteliktedir.
7. Merkezi ve bölgesel yönetimler arasında anayasal yetki paylaşımı olan devlet yapısı.
8. Yetkinin büyük ölçüde merkezi hükümette toplandığı, yerel yönetimlerin sınırlı yetkilere sahip olduğu devlet yapısı.
9. Anayasa.

Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.